Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

HE 14/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työriitojen sovittelusta ja eräiden työtaistelutoimenpiteiden edellytyksistä annetun lain ja työaikalain 2 ja 19 §:n muuttamisesta

Juha Juntunen

Juristi

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

4.4.2025

Yleistä

- JHL ry:n ja sen yhteisöjäsenliittojen jäseniä työskentelee eri aloilla lähes kaikkien suojeltavien oikeushyvien parissa. Lakimuutoksella on hyvin suuri vaikutus JHL ry:n noin 170 000 jäsenen perusoikeuksiin kuuluvaan työtaisteluoikeuteen liittyen.
- Lakimuutosten tarve on kyseenalainen. Työntekijäjärjestöt ovat olleet hyvin vastuullisia määritellessään työtaistelujen rajoja sekä toimineet aktiivisesti yhdessä työnantajan kanssa sopiessaan suojelutyöstä.
- Työaikalain avaaminen hätätyön osalta ilman kolmikantaisen työryhmän valmistelua on poikkeuksellista.

Esitettyjen muutosten vaikutukset

- Perusoikeuden tarpeeton rajoitus
- Kieltokannemekanismin päällekkäisyys jo olemassa oleviin toimintatapoihin (turvaamistoimet)
  - Mikä on ensisijainen menettelytapa?
  - Käräjäoikeuksien resurssit ja mahdollisuudet käytännössä
  - Virkariitalautakunta

Virkariitalautakunta / JHL ry:n esitys

- Virkariitalautakunta jäänyt kokonaan huomioimatta lainvalmistelussa
- Erotettava virkamiehiä koskevasta muusta sääntelystä, esim. suojelutyövelvoite
- Virkariitalautakunta on jo olemassa oleva lakisääteinen mekanismi vastaavien asioiden ratkaisemista varten.
- JHL ry esittää, että virkariitalautakuntien rooli todetaan lainsäädännön tasolla ensisijaiseksi suhteessa kieltokannemenettelyyn käräjäoikeudessa

Hätätyöstä

- Hätätyötä voitu teettää jo nyt työtaistelun aikana.
- Työtaistelu hätätyön teettämisen perusteena? Kv. Sääntely ja perusoikeudet. Ennalta ilmoitettu ja rajattu työtaistelu hätätyön teettämisen perusteena?
- Viranomaisen ratkaisukäytännöstä on ilmennyt, että hätätyötä on käytetty jo nyt merkittävissä määrin perusteetta lakkotilanteissa